

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 28/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Bc. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Co E 44/2005-60 z 29. júla 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Bc. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2007 doručená sťažnosť Ing. Bc. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co E 44/2005-60 z 29. júla 2005 (ďalej aj „uznesenie z 29. júla 2005“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 10. marca 2004 podal sťažovateľ ako súdny exekútor Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. Er 102/96-35 z 21. januára 2005 exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť exekútorovi trovy exekúcie v sume 1 580 Sk na jeho účet do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal 9. marca 2005 odvolanie, ktoré okresný súd 16. marca 2005 uznesením č. k. Er 102/96-44 odmietol. Aj proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 6. júna 2005 odvolanie. Dňa 31. októbra 2006 mu bolo doručené uznesenie krajského súdu č. k. 4 CoE 44/2005-60 z 29. júla 2005, ktorým odvolací súd jeho odvolanie odmietol.

Podľa sťažovateľa uznesením krajského súdu z 29. júla 2005 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ je toho názoru, že odmietnutím odvolania krajský súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ argumentoval tým, že rozhodnutie o trovách sťažovateľa je rozhodnutím o jeho občianskych právach a záväzkoch (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Má teda právo na to, aby o jeho veci rozhodol súd. Argumentoval aj tým, že uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie vydal vyšší súdny úradník, ktorý je štátnym zamestnancom a nespĺňa kritéria nezávislosti zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci v súlade s čl. 141 ods. 2 ústavy, proti takému rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca. Zákonný sudca okresného súdu rozhodol 16. marca 2005 uznesením č. k. Er 102/96-44 tak, že odvolanie odmietol. Podľa sťažovateľa rozhodnutím sudcu o opravnom prostriedku v súlade s čl. 142 ústavy je také rozhodnutie súdu, ktoré rozhodne o dôvodnosti alebo nedôvodnosti odvolania. Tým, že okresný súd odvolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti, odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom. Ak krajský súd toto rozhodnutie potvrdil, potom má také isté nedostatky, ako rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ vyjadril aj názor, že uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie obsahovalo nesprávne poučenie, v ktorom okresný súd uviedol, že proti tomuto rozhodnutiu

nie je prípustný opravný prostriedok. Sťažovateľ sa však domnieval, že vzhľadom na to, že ide o rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, opravný prostriedok proti rozhodnutiu je prípustný, a preto postupoval v súlade s ustanovením § 204 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého ak rozhodnutie obsahuje nesprávne poučenie, že odvolanie nie je prípustné, možno odvolanie podať do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu č. k. 4 CoE 44/2005-60 z 29. júla 2005 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietané uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, zakázal mu pokračovať v porušovaní jeho práv, zaviazal ho uhradiť mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk a trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa § 238 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení

d'alších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

Podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku účinného do 31. augusta 2005 proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) je prípustné odvolanie.

Podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku účinného od 1. septembra 2005 proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) je prípustné odvolanie. Podľa odseku 5 citovaného ustanovenia proti výroku o náhrade trov konania v rozhodnutí podľa § 57 je odvolanie prípustné.

Podľa § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje...

Podľa § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona.

Podľa § 254 ods. 3 OSP účinného do 31. augusta 2005 na exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 374 ods. 2 OSP sudca, ktorému je vec pridelená náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov podľa osobitného predpisu, si môže vyhradiť vybavovanie určitých vecí zverených justičným čakaťom alebo súdnym úradníkom.

Podľa § 374 ods. 3 OSP proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je ústavným princípom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj základom práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (obdobne napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 136/06).

Ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo

prerokovaná nezávislým a nestranným súdom, a preto v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť.

V namietanom prípade okresný súd uznesením č. k. Er 102/96-35 z 21. januára 2005 na návrh sťažovateľa zastavil exekúciu. Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, pričom obsahovalo poučenie, že proti nemu nie je prípustné odvolanie. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol okresný súd (sudca) uznesením č. k. Er 102/96-44 zo 16. marca 2005 tak, že ho odmietol. V odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 CoE 44/2005-60 z 29. júla 2005 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Odvolací súd na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 214 ods. 2 písm. a) O. s. p. prejednal bez nariadenia pojednávania, lebo dospel k záveru, že odvolanie je potrebné odmietnuť podľa § 218 O. s. p.. Procesno-právna úpravu §-u 374 ods. 3 O. s. p. ustanovuje, že proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakatelom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakatel, môže úplne vyhovieť sudca. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakatela nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Podľa ust. § 209 ods. 1 O. s. p. súd prvého stupňa uznesením odmietne odvolanie, ktoré a) bolo podané oneskorene alebo b) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Vzhľadom na citovanú platnú právnu úpravu obsiahnutú v ustanovení § 209 ods. 1 O. s. p. je namieste uzavrieť, že aj v prípade pokiaľ sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakatela nemieni úplne vyhovieť (§ 374 ods. 3 tretia veta O. s. p.) vec nepredloží na rozhodnutie odvolaciemu súdu vtedy, ak týmto odvolacím súdom je sám. V prípadoch podľa § 209 ods. 1 písm. a), b) O. s. p. je súd, ktorého súdny úradník alebo justičný čakatel napadnuté rozhodnutie vydal, odvolacím súdom a proti jeho rozhodnutiu preto už nie je prípustné odvolanie.

V prejednávanej veci napadnutým uznesením rozhodoval súd prvého stupňa ako odvolací súd o odvolaní súdneho exekútora proti výroku o trovách konania uznesenia zo dňa 21. 1. 2005 vydaného vyšším súdnym úradníkom. Keďže odvolanie súdneho exekútora smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné (Exekučný poriadok neustanovuje možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu o trovách konania - § 202 ods. 2 O. s. p.), správne súd prvého stupňa podľa § 209 ods. 1 písm. b) O. s. p. o odvolaní rozhodol sám a uznesením toto odmietol.

Vzhľadom na to, že súd, ktorý o odvolaní súdneho exekútora rozhodol je v tomto prípade odvolacím súdom a proti jeho rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, odvolací súd podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odvolanie súdneho exekútora odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.“

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 268/05).

Ústavný súd už spomenul, že ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (čl. 51 ods. 1 ústavy), pričom podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

V danom prípade sťažovateľ namietal skutočnosť, že krajský (dovolací) súd odmietol jeho odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým tento odmietol odvolanie podané proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu.

Exekučný poriadok je vo vzťahu k OSP špeciálnou právnou úpravou, pričom ustanovenia OSP sa aplikujú v prípade, ak chýba špeciálna právna úprava. V danom prípade všeobecné súdy aplikovali ustanovenia Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005, pretože exekučné konanie bolo začaté pred 1. septembrom 2005, a preto v súlade s § 238 ods. 1 Exekučného poriadku sa malo dokončiť podľa skôr účinného zákonného znenia.

OSP ako všeobecná právna úprava v § 202 ods. 2 zakotvuje, že odvolanie proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku je možné len vtedy, ak to tento zákon výslovne pripúšťa. S prihliadnutím na § 58 ods. 4 Exekučného poriadku odvolanie proti uzneseniu o zastavení exekúcie z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku nebolo možné. Súčasná právna úprava exekučného konania účinná od 1. septembra 2005 v § 58 ods. 5 Exekučného poriadku zakotvuje, že proti výroku o náhrade trov konania v rozhodnutí podľa § 57 je odvolanie prípustné. Z uvedeného vyplýva, že v čase rozhodovania daná právna úprava neplatila, a preto vzhľadom na § 202 ods. 2 OSP nebolo možné uznesenie o zastavení exekúcie vydané podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku napadnúť odvolaním, a to ani v časti týkajúcej sa náhrady trov exekučného konania. V danom prípade totiž skutočne nie je rozhodujúce, či rozhodoval sudca alebo poverený zamestnanec súdu, pretože aj keby o zastavení exekučného konania a o trovách exekúcie rozhodoval sudca, odvolanie by rovnako nebolo prípustné. Z uvedeného zároveň vyplýva, že poučenie exekučného súdu o neprípustnosti odvolania proti jeho uzneseniu bolo správne.

Podľa názoru ústavného súdu z uznesenia krajského súdu č. k. 4 CoE 44/2005-60 z 29. júla 2005 nevyplýva jednostrannosť zakladajúcu svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery

krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2007